Wydawnictwo Lex Manual



Skrypt z aktów wykonawczych prawa karnego

Adwokat Michał Wysocki

Michał Wysocki
Adwokat

Skrypt z aktów wykonawczych prawa karnego

Stan prawny: 10 września 2026 r.

Michał Wysocki

www.lexmanual.pl

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny i edukacyjny - nie stanowi wiążącej porady prawnej lub podatkowej, a autor i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za jej wykorzystanie. Podczas przygotowywania tekstu dochowano starań, by informacje zamieszczone w publikacji były zgodne z obowiązującym stanem prawnym. Nie gwarantujemy ich aktualności w późniejszym czasie (w szczególności w przypadku zmiany stanu prawnego).

Na przygotowanie tej publikacji poświęcono wiele czasu i sił, dlatego prosimy, by jej nie udostępniać, kserować lub w inny sposób reprodukować. Nieuprawniona dystrybucja stanowi złamanie prawa.

Lex Manual



© Wydawnictwo Lex Manual

Piła 2026

ISBN 978-83-980268-1-9

Spis treści

Wstęp 8

Skróty 9

Kodeks postępowania karnego 10

Postępowanie mediacyjne w sprawach karnych 10

Poddawanie badaniom lub wykonywanie czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej 17

Sposób zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu 21

Tryb i sposób wnoszenia pism procesowych w postaci elektronicznej 26

Doręczenia pism w postaci elektronicznej w postępowaniu karnym 29

Szczegółowe zasady i tryb doręczania pism organów procesowych w postępowaniu karnym 31

Utrwalanie obrazu lub dźwięku dla celów procesowych w postępowaniu karnym 36

Wysokość opłaty za wydanie kopii dokumentów oraz uwierzytelnionych odpisów z akt sprawy 44

Warunki techniczne przeprowadzenia okazania 45

Sposób postępowania z protokołami przesłuchań i innymi dokumentami lub przedmiotami, na które rozciąga się obowiązek zachowania w tajemnicy 47

Postępowanie o zachowanie w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka oraz sposób postępowania z protokołami z zeznań tego świadka 50

Sposób przygotowania i przeprowadzenia przesłuchań w trybie określonym w art. 185a-185c oraz art. 185e Kodeksu postępowania karnego oraz warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań ... 55

Wykaz zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania obserwacji oraz sposobu finansowania obserwacji, a także warunki zabezpieczenia zakładów dla osób pozbawionych wolności 63

Informacja z systemu teleinformatycznego ministra właściwego do spraw finansów publicznych w postępowaniu karnym 64

Regulamin czynności w zakresie przeprowadzania wywiadu środowiskowego 68

Techniczne przygotowanie systemów i sieci służących do przekazywania informacji do gromadzenia danych informatycznych 70

Podmioty uprawnione do przechowywania oraz zniszczenia w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia 73

Sposób technicznego przygotowania sieci służących do przekazywania informacji, do kontroli przekazów informacji oraz sposób dokonywania, rejestracji, przechowywania, odtwarzania i niszczenia zapisów z kontrolowanych przekazów 77

Organy uprawnione obok Policji do prowadzenia dochodzeń..... 81

Sposób zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy w postępowaniu przyspieszonym..... 82

Wysokość opłaty od kasacji w sprawach karnych 86

Wysokość i sposób obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym... 87

Stawki wynagrodzenia oraz wydatki biegłych 89

Wysokość ryczałtu przysługującego asystentowi rodziny za udział w posiedzeniu albo rozprawie 91

Wysokość zryczałtowanej równowartości wydatków w sprawach z oskarżenia prywatnego 92

Wojskowi kuratorzy społeczni..... 93

Ławnicy sądów powszechnych w składach orzekających sądów wojskowych..... 96

Kodeks karny wykonawczy..... 97

Inne niż kurator sądowy organy powołane do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, zakres oraz tryb przeprowadzania..... 97

Sposób, zakres i tryb sprawowania nadzoru penitencjarnego..... 99

Współdziałanie podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadek, a także społeczna kontrola nad ich wykonywaniem 105

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości..... 107

Sposób oraz szczegółowe warunki wykonywania dozoru elektronicznego oraz elektronicznej kontroli miejsca pobytu 128

Wysokość opłaty wyrównawczej dla nadajnika i rejestratora stacjonarnego lub przenośnego służących do wykonywania dozoru elektronicznego..... 133

Archiwizowanie danych osobowych i informacji zarejestrowanych w związku z wykonywaniem dozoru elektronicznego 134

Sposób i tryb sprawowania nadzoru nad wykonywaniem dozoru elektronicznego.... 137

Zawieranie umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków skazanych 139

Podmioty, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna 141

Środki techniczne służące do przekazywania, odtwarzania i utrwalania obrazu lub dźwięku z monitoringu w zakładach karnych 144

Zasady organizacji i warunków przeprowadzania badań psychologicznych i psychiatrycznych w ośrodkach diagnostycznych 146

Tryb przyjmowania dzieci matek pozbawionych wolności do domów dla matki i dziecka przy wskazanych zakładach karnych 148

Zasady wykonywania praktyk religijnych 152

Wyżywienie osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych 154

Wysokość zryczałtowanej miesięcznej opłaty związanej z użytkowaniem sprzętu elektronicznego 157

Warunki i sposób zaopatrzenia osób osadzonych w protezy, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 158

Udzielanie świadczeń zdrowotnych przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności 160

Warunki, zakres i tryb współdziałania podmiotów leczniczych z podmiotami leczniczymi dla osób pozbawionych wolności w zakładach karnych i aresztach śledczych 168

Tryb wystawiania zaświadczenia potwierdzającego zdolność albo niezdolność stawiennictwa osoby pozbawionej wolności na wezwanie 170

Przeprowadzanie badań na obecność substancji psychoaktywnej w organizmie skazanego pozbawionego wolności 171

Tryb wyznaczania podmiotów, na rzecz których skazani mogą wykonywać prace na cele społeczne 174

Szczegółowe zasady zatrudniania skazanych 177

Sposób i tryb prowadzenia nauczania w zakładach karnych i aresztach śledczych 182

Badania na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego lub sprawcy oddanego pod dozór 190

Sposób i tryb wykonywania czynności przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych 193

Wykaz przedmiotów, które w razie orzeczenia ich przepadku przekazuje się bezpośrednio innym organom niż właściwy naczelnik urzędu skarbowego 212

Komisja psychiatryczna do spraw środków zabezpieczających i wykonywania środków zabezpieczających w zakładach psychiatrycznych 214

Pomieszczenia przeznaczone dla osób zatrzymanych 217

Kontrola skazanych 221

Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania kary ograniczenia wolności orzeczonej wobec żołnierzy zasadniczej służby wojskowej.....225
Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania kary pozbawienia wolności.....229
Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania tymczasowego aresztowania...241
Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania kary aresztu wojskowego 249
Warunki bytowe osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych 251
Sposoby prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych.....252
Kodeks karny skarbowy.....262
Nakładanie kary grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia skarbowe.....262
Zryczałtowane koszty przy dobrowolnym poddaniu się odpowiedzialności.....266
Warunki i tryb niszczenia przedmiotów 267

Wstęp

O tym, że nauka prawa nie należy do prostych zdań, mogą opowiedzieć wszyscy studenci tego kierunku, a także każdy, kto w trakcie swojego życia musiał przyswoić większą partię prawniczej wiedzy. Skuteczność nauki bardzo często wynika z jakości oraz formy dobranych materiałów edukacyjnych, które ułatwiają zapamiętywanie tekstu prawnego i przyswajanie rządzących nim zależności.

Niniejsze opracowanie jest wynikiem kilkunastoletniego doświadczenia autora w tworzeniu prawniczych opracowań, ze szczególnym uwzględnieniem skryptów. Dobrze przygotowany skrypt nie tylko niewyobrażalnie skraca czas, jaki należy poświęcić na naukę, ale także zdecydowanie ją ułatwia. Z tego i podobnych skryptów skorzystało do tej pory tysiące osób, chwaląc sobie jakość i przejrzystość przyjętej formy. Szczegółowe wskazówki dotyczące nauki ze skryptów zawarłem w mojej książce **Jak uczyć się prawa?**

Oddając w Wasze ręce skrypt z aktów wykonawczych prawa karnego, należy wyjaśnić, że nie jest on w stu procentach powtórzeniem treści przepisów. Tam, gdzie istniała taka możliwość, materiał grupowano w przyswajalne partie, powszechnie zastosowano także wyróżnienia najważniejszych słów danego zagadnienia. Struktura skryptu bazuje na układzie poszczególnych aktów prawnych.

Skrypt jest zgodny z obowiązującym stanem prawnym. Z uwagi na przyjętą formę, czasami stosowano w nim pewne uproszczenia. Z tego też powodu przygotowując się do nauki lub pracy z aktami prawnymi, warto choć raz przeczytać je od deski do deski.

By pobudzić mózg do działania oraz zmniejszyć i tak obszerne rozmiary skryptu, zastosowano szereg skrótów, które zostały wyjaśnione w dalszej części pracy. W zależności od kontekstu, skrót dotyczyć może liczby pojedynczej lub mnogiej danego wyrażenia.

adwokat Michał Wysocki

Skróty

W opracowaniu wykorzystano następujące skróty

- **AŚ** – areszt śledczy;
- **KK** – Kodeks karny;
- **KKS** – Kodeks karny skarbowy;
- **KPK** – Kodeks postępowania karnego;
- **ORA** – okręgowa rada adwokacka;
- **PW** – kara pozbawienia wolności;
- **ROIRP** – rada okręgowej izby radców prawnych;
- **RP** – Rzeczpospolita Polska;
- **SA** – sąd apelacyjny;
- **SO** – sąd okręgowy;
- **SR** – sąd rejonowy;
- **UE** – Unia Europejska;
- **ZK** – zakład karny.

Kodeks postępowania karnego

Postępowanie mediacyjne w sprawach karnych

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych z dnia 7 maja 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 716)

Kwestie ogólne:

1. **rozporządzenie określa**:
    1. szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania mediacyjnego
    2. warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego
    3. sposób powoływania i odwoływania instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego
    4. zakres i warunki udostępniania akt sprawy instytucjom i osobom uprawnionym do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego
    5. formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego
2. w SO prowadzi się wykaz instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, zwany dalej "wykazem"

Podmioty uprawnione:

1. do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego jest **uprawniona instytucja**, która:
    1. zgodnie ze swoimi zadaniami statutowymi została powołana do wykonywania zadań w zakresie mediacji, resocjalizacji, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka
    2. zapewnia przeprowadzenie postępowania mediacyjnego przez osoby spełniające warunki, o których mowa w § 4 pkt 1-7 niniejszego rozporządzenia
    3. posiada warunki organizacyjne umożliwiające przeprowadzenie postępowania mediacyjnego
    4. została wpisana do wykazu
2. do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego jest **uprawniona osoba**, która:
    1. posiada obywatelstwo polskie, obywatelstwo innego państwa członkowskiego UE, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej albo obywatelstwo innego państwa, jeżeli na podstawie przepisów prawa UE przysługuje jej prawo podjęcia zatrudnienia lub samozatrudnienia na terytorium RP na zasadach określonych w tych przepisach
    2. korzysta w pełni z praw publicznych i ma pełną zdolność do czynności prawnych
    3. ukończyła 26 lat
    4. zna język polski w mowie i piśmie
    5. nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe

6. posiada umiejętności i wiedzę w zakresie przeprowadzania postępowania mediacyjnego, rozwiązywania konfliktów i nawiązywania kontaktów międzyludzkich
7. daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków
8. została wpisana do wykazu

3. **postępowania mediacyjnego nie może przeprowadzać**:
   1. czynny zawodowo sędzia, prokurator, asesor prokuratorski
   2. aplikant wymienionych zawodów
   3. ławnik
   4. referendarz sądowy
   5. asystent sędziego, asystent prokuratora
   6. funkcjonariusz instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw
4. postępowanie mediacyjne przeprowadza osoba, o której mowa w § 8 ust. 1 albo ust. 2, a w imieniu instytucji, o której mowa w § 8 ust. 1 albo ust. 2, przedstawiciel spełniający warunki, o których mowa w § 4 pkt 1-7, upoważniony pisemnie przez tę instytucję, zwani dalej "**mediatorem**"

Wpis do wykazu:

1. wpis do wykazu następuje na wniosek instytucji lub osoby
2. do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub w § 4 pkt 1, 3, 5 i 6 niniejszego rozporządzenia, oraz oświadczenia o spełnieniu warunków, o których mowa w § 4 pkt 2 i 4 niniejszego rozporządzenia
3. w przedmiocie wpisu do wykazu prezes SO wydaje decyzję administracyjną (od decyzji w przedmiocie wpisu służy odwołanie do prezesa SA)
4. prezes SO wpisuje do wykazu instytucję lub osobę, wyrażającą gotowość przeprowadzania postępowania mediacyjnego, po stwierdzeniu spełnienia warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub w § 4 pkt 1-7 rozporządzenia
5. **wpis zawiera następujące dane**:
   1. nazwę instytucji uprawnionej lub imię i nazwisko oraz datę urodzenia osoby uprawnionej
   2. adres do korespondencji instytucji lub osoby uprawnionej
   3. numer telefonu lub adres poczty elektronicznej instytucji lub osoby uprawnionej
6. **osoba kierująca instytucją uprawnioną i osoba uprawniona mają obowiązek - w terminie 14 dni od dnia zmiany lub utraty spełnienia warunku - zawiadomić prezesa SO o**:
   1. każdej zmianie danych wpisywanych do wykazu (prezes SO dokonuje wtedy aktualizacji wykazu)
   2. utracie któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub w § 4 pkt 1, 2 i 4-6

Skreślenie z wykazu:

1. **prezes SO skreśla z wykazu instytucję uprawnioną**:
   1. na wniosek instytucji uprawnionej
   2. w razie likwidacji instytucji uprawnionej
   3. w razie utraty któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 rozporządzenia
   4. w razie zaistnienia wobec wszystkich osób, o których mowa w § 3 pkt 2, okoliczności, o których mowa w § 5 rozporządzenia
2. **prezes SO skreśla z wykazu osobę uprawnioną**:
   1. na wniosek osoby uprawnionej
   2. w razie śmierci osoby uprawnionej
   3. w razie utraty któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 4 pkt 1, 2 i 4-7 rozporządzenia
   4. w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 5 rozporządzenia
3. **prezes SO może skreślić** z wykazu instytucję lub osobę uprawnioną w razie niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem postępowania mediacyjnego
4. przepis § 6 ust. 2 (**decyzja administracyjna**) stosuje się odpowiednio

Skierowanie sprawy do mediacji:

1. **w postanowieniu o skierowaniu sprawy do instytucji lub osoby** do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego sąd lub referendarz sądowy, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator lub inny organ prowadzący to postępowanie, zwany dalej "innym organem", powołuje instytucję uprawnioną albo osobę uprawnioną
2. **w wyjątkowych przypadkach**, uzasadnionych potrzebą skutecznego przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, można powołać do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w konkretnej sprawie **instytucję albo osobę spoza wykazu** zgłaszającą taką gotowość, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub § 4 pkt 1-7 rozporządzenia
3. **w postanowieniu należy wskazać**:
   1. nazwę instytucji albo imię i nazwisko osoby powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego
   2. imię i nazwisko oskarżonego oraz imię i nazwisko albo nazwę pokrzywdzonego
   3. czyn zarzucany oskarżonemu wraz z podaniem kwalifikacji prawnej czynu
   4. akta sprawy udostępniane instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego
   5. warunki udostępnienia akt sprawy instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, o których mowa w § 12 ust. 2 rozporządzenia

6. **termin zakończenia** postępowania mediacyjnego (**biegnie** od daty doręczenia instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego postanowienia)

4. **sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ przekazuje**:
   1. oskarżonemu i pokrzywdzonemu adres do korespondencji, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej instytucji albo osoby powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, umożliwiające kontakt z nimi;
   2. instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego posiadane dane oskarżonego i pokrzywdzonego, takie jak: adres zamieszkania lub pobytu, adres dla doręczeń, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej umożliwiające szybkie komunikowanie się z nimi

Odwołanie podmiotu:

1. **sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał instytucję uprawnioną, odwołuje ją w razie**:
   1. skreślenia z wykazu
   2. zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, okoliczności, o których mowa w § 5 rozporządzenia, skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela
   3. zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji uprawnionej, okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 KPK (wyłączenie sędziego), skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela
   4. uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub instytucji uprawnionej
2. **sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał osobę uprawnioną, odwołuje ją w razie**:
   1. skreślenia z wykazu
   2. zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 KPK
   3. uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub osoby uprawnionej
3. **sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał instytucję na podstawie § 8 ust. 2 rozporządzenia, odwołuje ją w razie**:
   1. likwidacji instytucji
   2. utraty któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 rozporządzenia
   3. niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem postępowania mediacyjnego
   4. zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, okoliczności, o których mowa w § 5 rozporządzenia, skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela

5. zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 KPK, skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela
6. uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub instytucji

4. **sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał osobę na podstawie § 8 ust. 2 rozporządzenia, odwołuje ją w razie**:
   1. śmierci osoby
   2. utraty któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 4 pkt 1, 2 i 4-7 rozporządzenia
   3. zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 5 rozporządzenia
   4. niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem postępowania mediacyjnego
   5. zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 KPK
   6. uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub osoby
5. w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 5 rozporządzenia lub w art. 40 lub art. 41 § 1 KPK wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, o której mowa w § 8 ust. 1 albo ust. 2 rozporządzenia, **do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego upoważnia się innego przedstawiciela spełniającego warunki**, o których mowa w § 4 pkt 1-7 rozporządzenia, chyba że sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ odwołał instytucję

Udostępnienie akt:

1. mediatorowi nie udostępnia się materiałów zawartych w aktach sprawy, na które rozciąga się obowiązek zachowania w tajemnicy informacji niejawnych albo zachowania tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji, materiałów dotyczących stanu zdrowia oskarżonego, opinii o oskarżonym, danych o jego karalności oraz pozwalających na ustalenie tożsamości świadka przesłuchanego w trybie art. 184 KPK i takich, których ujawnienie pokrzywdzonemu mogłoby mieć wpływ na odpowiedzialność karną innych oskarżonych w tej sprawie nieuczestniczących w postępowaniu mediacyjnym
2. **udostępnienie akt sprawy mediatorowi może nastąpić poprzez**:
   1. umożliwienie bezpośredniego zapoznania się z aktami w obecności upoważnionego pracownika organu prowadzącego postępowanie
   2. wydanie kopii dokumentów z akt sprawy
   3. zezwolenie na sporządzenie odpisów z akt sprawy
3. mediator przechowuje odpisy, kopie oraz notatki z akt sprawy w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z nimi osobom postronnym i po zakończeniu postępowania mediacyjnego zwraca je organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego

Miejsce mediacji:

1. postępowania mediacyjnego nie przeprowadza się w lokalu zajmowanym przez uczestników lub ich rodziny ani w budynkach organów uprawnionych do skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego
2. w uzasadnionych przypadkach, za zgodą uczestników, można przeprowadzić postępowanie mediacyjne w lokalu zajmowanym przez uczestników lub ich rodziny

Czynności mediatora po doręczeniu postanowienia:

1. niezwłocznie nawiązuje kontakt z oskarżonym i pokrzywdzonym, ustalając termin i miejsce spotkania z każdym z nich
2. przeprowadza z oskarżonym i pokrzywdzonym, w dogodnym dla nich miejscu i czasie, indywidualne lub wspólne spotkania wstępne, podczas których wyjaśnia oskarżonemu i pokrzywdzonemu cele i zasady postępowania mediacyjnego, a także poucza ich o możliwości cofnięcia zgody na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnym aż do jego zakończenia oraz odbiera od oskarżonego i pokrzywdzonego zgodę na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnym, jeżeli nie odebrał jej organ kierujący sprawę do mediacji
3. przeprowadza spotkanie mediacyjne z udziałem oskarżonego i pokrzywdzonego w miejscu i czasie dogodnym dla uczestników (**nie jest możliwe bezpośrednie spotkanie oskarżonego z pokrzywdzonym** - mediator może przeprowadzić postępowanie mediacyjne w sposób pośredni, przekazując każdemu z nich informacje, propozycje i stanowisko dotyczące zawarcia ugody i jej treści zajmowane przez innego uczestnika)
4. pomaga w sformułowaniu treści ugody między oskarżonym i pokrzywdzonym, informując ich w szczególności o treści art. 107 § 3 i 4 KPK
5. sprawdza wykonanie zobowiązań wynikających z zawartej ugody

Sprawozdanie z czynności:

1. po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator niezwłocznie sporządza pisemne sprawozdanie z wyników postępowania mediacyjnego i przedstawia je organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego
2. **sprawozdanie powinno zawierać**:
    1. sygnaturę sprawy
    2. imię i nazwisko mediatora lub nazwę instytucji powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego
    3. informację o wynikach postępowania mediacyjnego
    4. podpis mediatora

Przedłużenie terminu:

1. **postępowanie mediacyjne nie zostało ukończone w terminie, a uczestnicy wyrażają wolę kontynuowania postępowania mediacyjnego** - mediator niezwłocznie sporządza i przedstawia organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego, informację o stanie postępowania mediacyjnego,

wskazując przyczyny bezskutecznego upływu terminu (§ 16 ust. 2 rozporządzenia - treść sprawozdania - stosuje się odpowiednio)

2. w uzasadnionych przypadkach organ, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego, na wniosek mediatora, może przedłużyć termin mediacji na czas niezbędny do zakończenia postępowania mediacyjnego

Poddawanie badaniom lub wykonywanie czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej z dnia 23 lutego 2005 r. (Dz.U. Nr 33, poz. 299)

Przepisy ogólne

Rozporządzenie określa w postępowaniu karnym szczegółowe warunki i sposób:

1. poddawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej, zwanych dalej "osobami", oględzinom zewnętrznym ciała oraz innym badaniom niepołączonym z naruszeniem integralności ciała, w tym pobraniu krwi, włosów lub wydzielin organizmu
2. wykonywania z ich udziałem czynności pobrania od osób wymazu ze śluzówki policzków, pobrania odcisków, fotografowania, okazania w celach rozpoznawczych innym osobom, zwanych dalej "czynnościami"

Badanie:

1. osoby poddaje się oględzinom zewnętrznym ciała oraz innym badaniom, zwanym dalej "badaniami", oraz wykonuje się czynności na pisemne polecenie organu prowadzącego postępowanie karne, zwanego dalej "organem postępowania"
2. **polecenie powinno w szczególności**:
    1. zawierać dane niezbędne do identyfikacji osoby
    2. wskazywać przedmiot i zakres badania lub czynności
    3. wskazywać termin i miejsce przeprowadzenia badania lub dokonania czynności
    4. zawierać pytania do przeprowadzającego badanie lub wykonującego czynności
    5. wskazanie czynu zarzucanego oskarżonemu lub okoliczności popełnienia tego czynu
3. **ustne polecenie**:
    1. w przypadku niecierpiącym zwłoki badanie przeprowadza się oraz wykonuje czynności na ustne polecenie funkcjonariusza organu postępowania, który jest obowiązany okazać legitymację służbową
    2. polecenie powinno zostać potwierdzone na piśmie niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego wydania
4. **powyższych zasad nie stosuje się**, gdy czynności wykonuje funkcjonariusz prowadzący postępowanie przygotowawcze
5. **organ postępowania informuje osobę o celu i zakresie badania lub rodzaju czynności oraz poucza** o obowiązku poddania się poleceniom umożliwiającym przeprowadzenie badania lub wykonanie czynności z jej udziałem

Termin i miejsce:

1. termin i miejsce badania lub czynności ustala podmiot przeprowadzający badanie lub dokonujący czynności, chyba że określi je organ postępowania w poleceniu

2. organ postępowania zapewnia obecność osoby w terminie i miejscu przeprowadzania badania lub wykonywania czynności
3. w przypadku gdy osoba przebywająca na wolności nie stawi się celem poddania badaniu lub wykonania czynności z jej udziałem albo gdy z innych powodów badanie nie mogło odbyć się lub czynność nie została wykonana w wyznaczonym terminie, podmiot, o którym mowa wyżej, jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie organ postępowania, wskazując czas i miejsce, w którym badanie to może być przeprowadzone lub czynność ta może być wykonana

Badania

Podmioty medyczne:

1. **osoby poddaje się badaniom w zakładzie opieki zdrowotnej**:
   1. właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby
   2. właściwym ze względu na siedzibę organu postępowania
   3. który udzielił osobie pierwszej pomocy lekarskiej lub w którym osoba przebywa na leczeniu
2. badania osoby **w miarę możliwości przeprowadzają zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności**
3. **w szczególnie uzasadnionych przypadkach** badanie przeprowadza zakład opieki zdrowotnej, albo lekarz inny niż zatrudniony w takim zakładzie, **również poza godzinami jego zatrudnienia**, wskazany przez organ postępowania
4. w uzasadnionych przypadkach, gdy przeprowadzenie badań wymaga posiadania specjalistycznych kwalifikacji lub sprzętu medycznego, organ postępowania może polecić przeprowadzenie badań w odpowiedniej instytucji naukowej lub specjalistycznej
5. badania przeprowadza lekarz posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie medycyny właściwej ze względu na zakres badania

Metody i zakres badań:

1. **zakład** opieki zdrowotnej **lub lekarz** przeprowadzający badanie **ustala metody i zakres** postępowania lekarskiego
2. z pobrania krwi, włosów lub wydzielin organizmu lekarz przeprowadzający badanie sporządza **protokół**
3. **lekarz przeprowadzający badanie stwierdzi potrzebę uzyskania opinii lekarza innej specjalności albo przeprowadzenia badań pomocniczych lub obserwacji w zakładzie opieki zdrowotnej -** informuje o tym niezwłocznie organ postępowania
4. **niemożność przeprowadzenia badań**:
   1. w przypadku gdy przeprowadzenie pełnego badania jest niemożliwe, *mimo zastosowania przymusu bezpośredniego* (**zaznaczony fragment został uznany za niezgodny z Konstytucją RP**), lekarz ogranicza się do wykonania badania w

zakresie możliwym w tej sytuacji, umieszczając o tym informację w dokumentacji badania
2. powyższe **stosuje się odpowiednio** do pobrania krwi, włosów lub wydzielin organizmu

Opinia:

1. zakład opieki zdrowotnej lub lekarz przeprowadzający badanie wydaje opinię w granicach otrzymanego polecenia
2. **opinia powinna zawierać**:
    1. opis z przeprowadzonego badania
    2. opis znaków szczególnych stwierdzonych u osoby podczas badania określonych w rozporządzeniu w sprawie wzorów kart rejestracyjnych, sposobu ich wypełniania oraz katalogów rodzajów przestępstw, cech rysopisowych i znaków szczególnych
    3. spostrzeżenia
    4. wnioski
3. zakład opieki zdrowotnej lub lekarz **dołącza do opinii protokół** pobrania w szczególności krwi, włosów lub wydzielin organizmu, jeśli pobierano je do badań laboratoryjnych

Uczestnictwo:

1. organ postępowania nie uczestniczy, z zastrzeżeniem art. 198 § 2 KPK (zastrzeżenie uczestnictwa), w przeprowadzaniu badań
2. badania przeprowadza się w warunkach zapewniających osobie bezpieczeństwo i swobodę wypowiedzi
3. w uzasadnionych przypadkach, na wniosek przeprowadzającego badanie, organ postępowania zapewnia właściwie zabezpieczone pomieszczenie

Czynności

Wymazy:

1. wymaz ze śluzówki policzków od osób pobiera się przy użyciu przeznaczonych specjalnie do tych celów pakietów kryminalistycznych, oznakowanych indywidualnym kodem kreskowym
2. wymaz pobrany ze śluzówki policzków umieszcza się w pojemniku oznaczonym tym samym kodem kreskowym, jakim został oznaczony pakiet kryminalistyczny
3. czynności wykonują funkcjonariusze Policji przeszkoleni w tym zakresie, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach uprawnieni pracownicy służby zdrowia albo instytucji naukowej lub specjalistycznej powołanej do przeprowadzenia badań genetycznych

Odciski:

1. pobieranie odcisków palców, dłoni, stóp lub uzębienia odbywa się w sposób umożliwiający ich utrwalenie dla badań porównawczych

2. czynności dokonują przeszkoleni w zakresie podstaw daktyloskopii funkcjonariusze Policji prowadzący postępowanie przygotowawcze, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy
3. odciski uzębienia pobierają i utrwalają wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy

Fotografowanie:

1. fotografowanie obrazu twarzy, sylwetki lub określonej części ciała odbywa się w sposób umożliwiający jego utrwalenie dla celów dowodowych
2. organ postępowania może wskazać tło, na jakim ma być wykonane utrwalenie obrazu, oraz pozycję, ubiór, uczesanie lub zarost osoby, a także wskazać rodzaj urządzenia, na którym ma być utrwalony obraz
3. w przypadku gdy dla celów dowodowych niezbędne jest utrwalenie obrazu intymnych części ciała, czynność tę przeprowadza się pod nieobecność osób trzecich, przez osobę tej samej płci

Okazanie:

1. okazanie osoby w celach rozpoznawczych odbywa się w sposób wskazany przez organ postępowania
2. osoba przy okazywaniu sylwetki lub twarzy, w uzasadnionych przypadkach, wypowiada słowa lub artykułuje głoski wskazane przez organ postępowania

Nagranie głosu:

1. utrwalenie głosu odbywa się w sposób umożliwiający jego utrwalenie do celów dowodowych
2. organ postępowania może określić słowa lub głoski, które powinna wypowiedzieć w czasie utrwalania głosu osoba, a także wskazać rodzaj urządzenia, na którym głos ma być utrwalony
3. czynności dokonują wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy